

Toelichting vanuit gemeente aan vertegenwoordigers uit de omgeving van de asfaltcentrale.

Online informatiebijeenkomst op 28 april 2021

Algemeen

Door de te hoge benzeenuitstoot bij de asfaltcentrale zijn er bij bewoners en bedrijven in de directe omgeving van de centrale grote zorgen ontstaan in relatie tot hun gezondheid. Tijdens een online informatiebijeenkomst op 28 april heeft de gemeente en haar adviseurs een toelichting gegeven op de huidige situatie. Bij deze bijeenkomst waren de volgende partijen aanwezig:

Wethouder Geers, gemeente afdeling VTH en de wijkmanager, Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), GGD, omwonenden, vertegenwoordigers vanuit de wijkraden en de Gruyterfabriek. De namen van de aanwezigen zijn als bijlage bij het verslag gevoegd. Op de webpagina van de gemeente zullen deze namen niet gepubliceerd worden. Iedere aanwezige heeft het verslag persoonlijk ontvangen.

Opening

Wethouder opent de bijeenkomst. De wethouder begrijpt de zorgen die er zijn. Daarom is naast uitleg over de huidige situatie tijdens dit overleg alle ruimte om in te gaan op vragen en zorgen die er leven.

Voordat de vragen gesteld en de zorgen geuit worden wordt er door de ODBN en de GGD uitleg gegeven over de normstelling voor de uitstoot van benzeen. Daarna is uitgelegd wat de huidige uitstoot van benzeen betekent voor de volksgezondheid. Deze uitleg is gegeven aan de hand van een PowerPoint presentatie. Deze presentatie zal op de website www.s-hertogenbosch.nl/asfaltcentrale geplaatst worden.

Hieronder een korte samenvatting van de belangrijkste punten.

Landelijk: Achtergrond en maximale norm

Asfaltcentrales moeten zich sinds 2016 houden aan strengere regels voor de uitstoot van benzeen. De maximale norm voor uitstoot van benzeen uit de schoorsteen van de asfaltcentrales was in Nederland tot en met 2016 5 milligram/m³. In 2016 is deze norm verlaagd naar 1 mg/m³. De branche heeft asfaltcentrales die niet aan de norm konden voldoen, geadviseerd om een tijdelijke verhoging van de norm tot 5 mg/m³ aan te vragen bij het bevoegd gezag tot 1 januari 2022.

De Bossche asfaltcentrale en de maximale norm

In februari 2021 heeft de gemeente twee rapporten ontvangen van de asfaltcentrale. Deze rapporten laten zien dat bij de schoorsteen een concentratie van 2,1 milligram/m³ en 2,9 milligram/m³ benzeen is gemeten. De schoorsteen is 41 meter hoog. Dat betekent dat de hoeveelheid benzeen op leefniveau veel lager zal zijn. Dat moet ook, want de norm op leefniveau is veel strenger (5 microgram/m³). In de buitenlucht is altijd een beetje benzeen aanwezig (dat noemen we de achtergrondwaarde). Ook in gebieden waar de asfaltcentrale geen invloed op heeft. Dit komt omdat we producten gebruiken waar benzeen in zit. Deze achtergrondwaarde wordt gemeten via een landelijk meetnet.

Metingen

- De asfaltcentrale heeft 2 metingen uitgevoerd naar de uitstoot van benzeen. De gemeente heeft op 24 april 1 meting uitgevoerd naar de uitstoot van benzeen bij de schoorsteen. De rapportage wordt over 2 tot 3 weken verwacht. Tijdens de meting van 24 april zijn ook geurmonsters genomen.
- De gemeente gaat ook opdracht geven voor het meten van de hoeveelheid benzeen in de lucht op leefniveau. Dit onderzoek zal ca. 3 tot 6 maanden in beslag nemen.
- De gemeente heeft laten berekenen wat de verhoogde uitstoot van benzeen betekent voor de hoeveelheid benzeen in de lucht op leefniveau. Er is berekend hoeveel extra benzeen er op leefniveau in de lucht bijkomt bovenop het huidige achtergrondwaarde (de hoeveelheid benzeen in de lucht die altijd aanwezig is door onder andere het verkeer en overige industrie). In de PowerPoint presentatie is in een plaatje te zien hoeveel extra benzeen in de lucht veroorzaakt wordt op leefniveau rondom de asfaltcentrale. Dit is op 12 punten doorgerekend. De rode stip geeft aan waar de asfaltcentrale staat.

Uitgevoerde metingen:

Er is een worst-case berekening van de concentratie van benzeen in de lucht op leefniveau uitgevoerd. In een worst-case berekening gaan we uit van de slechts denkbare situatie. Deze is altijd fictief. In deze berekening

wordt ervan uitgegaan dat de asfaltcentrale 24 uur per dag, 7 dagen in de week produceert. In werkelijkheid draait de asfaltcentrale veel minder dan die berekende tijd. In dit rekenmodel wordt de Bossche omgeving nagebootst via een vastgesteld model. Zo berekenen we hoe het zit met de waarde van benzeen op leefniveau aan de hand van de metingen van de asfaltcentrale. Uit deze berekening blijkt dat op leefniveau in de omgeving van de asfaltcentrale de norm voor benzeen niet wordt overschreden. De GGD is van mening dat als de concentratie benzeen bij de woningen en bedrijven (leefniveau) voldoet aan de norm, er een verwaarloosbaar gezondheidsrisico is. Als onze eigen meetgegevens bekend zijn maken we een berekening van de werkelijke situatie. Dus met de werkelijke productietijd en de gemeten uitstoot. Deze gegevens worden over 2-3 weken verwacht.

Handhavingstraject

Een gecertificeerd bedrijf heeft in opdracht van de asfaltcentrale onderzoek verricht naar de uitstoot van benzeen. Daaruit is gebleken dat de asfaltcentrale de benzeennorm bij hun schoorsteen op 41 m hoogte overschrijdt. Daarom is het bedrijf aangeschreven. Het bedrijf moet vóór 1 augustus 2021 een plan van aanpak maken. In dit plan staat welke maatregelen door het bedrijf worden getroffen om ook bij de uitmonding van de schoorsteen te voldoen aan de benzeennorm van 1 mg/m³. Op 24 april voerden wij zelf een meting uit bij de schoorsteen. Op basis daarvan hebben we binnenkort onze eigen meetgegevens. In een brief van 14 april 2021 is het bedrijf gevraagd te onderzoeken waar geurklachten vandaan komen en of extra maatregelen mogelijk zijn.

Geurhinder

Bij de productie van asfalt komt altijd geur vrij. Dit is een mengsel van veel verschillende stoffen en niet te voorkomen. De meeste geur komt vrij via de schoorsteen op 41m hoogte. Een heel klein deel van de geur komt op andere plaatsen vrij. Dit wordt diffuse uitstoot genoemd. Denk hierbij aan het laden van de vrachtwagens of bij het lossen van warm bitumen.

In de vergunning van 2009 is de geurbelasting van de asfaltcentrale in kaart gebracht. Op dat moment voldeed de centrale aan de landelijke regels. Wegens het toenemende aantal klachten over geuroverlast is de gemeente samen met de ODBN onlangs een geuronderzoek gestart naar de geurhinder in de omgeving. Er zijn op 24 april 2021 geurmonsters genomen bij de schoorsteen. Er wordt beoordeeld of aan de milieuvergunning wordt voldaan. De ODBN doet ook dagelijks geurwaarnemingen in de omgeving van de asfaltcentrale om vast te stellen waar en wanneer de geur waarneembaar is. Deze waarnemingen worden samengevoegd met de geurklachten die we vanuit de omgeving ontvangen. Dit om een goed beeld te krijgen van de geur rondom de asfaltcentrale.

Er wordt gevraagd om geuroverlast vooral te blijven melden.

Vragen vanuit bewoners en bedrijven de Gruyterfabriek met de antwoorden:

1. De asfaltcentrale voldoet niet aan de norm. Goed dat gekeken is naar wat het effect is op leefniveau maar de overtreding blijft. De branchevereniging heeft niets gedaan. Er is geen methode om benzeen te filteren. Het gaat ons om die overtreding. Wat gaat u daaraan doen?
Vanwege deze overtreding hebben we het bedrijf aangeschreven. Het bedrijf moet vóór 1 augustus 2021 een plan van aanpak maken. In dit plan staat welke maatregelen door het bedrijf worden getroffen om ook bij de uitmonding van de schoorsteen te voldoen aan de benzeennorm.
2. De asfaltcentrale is lang geleden geplaatst. Waarom is de vergunning in 2016 niet ingetrokken? Waarom is daar niet op gehandhaafd. Waarom niet per vandaag de vergunning intrekken?
Juridisch kan de asfaltcentrale niet zomaar worden stilgelegd. De emissieoverschrijding van benzeen bij asfaltcentrales is een landelijk probleem. Uit landelijk onderzoek blijkt dat de normen voor benzeen op woon- en leefniveau niet worden overschreden. De gemeente is verplicht om het bedrijf een redelijke termijn te geven, om de overtreding ongedaan te maken.
Dit staat beschreven in de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS). In Bergen op Zoom is men eerder begonnen. Daar is ook de Landelijke Handhavingsstrategie gevolgd.

3. Als je de uitstoot van benzeen gaat meten, hoe doe je dat dan?
De uitstoot van benzeen wordt gemeten in de pluim in de schoorsteen. Aan de hand van een vastgesteld rekenmodel wordt bepaald wat het effect is van deze uitstoot voor de hoeveelheid benzeen in de lucht op leefniveau.
4. Wat gebeurt er als de asfaltcentrale een periode lang dezelfde windrichting heeft en op één plek meer uitstoot?
Bij de modelmatige berekening wordt uitgegaan van de overheersende windrichting en meteorologische omstandigheden gedurende een jaar. Dit is gebaseerd over een gemiddelde van een aantal jaren en gaat niet uit van een piekbelasting op één plek.
5. Die norm op leefniveau van 5 microgram/m³ is jaargemiddeld. Is er ook een piekwaarde van de pluim? Welke stoffen zitten in deze geur? Hebben jullie daar een beeld bij?
Er gaat aan de hand van de genomen monsters tijdens het onderzoek van 24 april 2021 ook een uitsluitsel komen over de meest voorkomende stoffen in de rookpluim.
6. We zetten namelijk onze ramen open en dan komt de geur ons huis binnen. Kan de geur van benzeen zich opstapelen in een woning?
Benzeen is een vluchtige stof die verdampt en zich niet opstapelt.
7. Hoe vrijblijvend is het plan van aanpak dat de asfaltcentrale moet gaan aanleveren? Wat zijn de vervolgstappen die de gemeente gaat nemen?
Dit plan van aanpak is niet vrijblijvend. Op 1 augustus 2021 moet voor het bedrijf duidelijk zijn welke stappen ze gaan zetten anders volgt een dwangsomprocedure.
8. Waarom krijgt de asfaltcentrale nog zoveel tijd? Ze hebben al jaren de tijd gehad zo oordeelde de rechter ook in Bergen op Zoom. Wat zou een reden zijn dit nu niet aan een rechter voor te leggen?
Als je overgaat tot sluiting, haal je het niet bij de rechter. Als we dit traject niet zorgvuldig doorlopen hebben we over een paar maanden een stap teruggezet. In Bergen op Zoom is ook de Landelijke Handhavingsstrategie doorlopen.
9. Wat als het de asfaltcentrale niet gaat lukken om aan de norm te voldoen? Wat doet de gemeente dan?
Wij hebben het bedrijf aangeschreven dat ze aan de norm moeten gaan voldoen. Zo niet dan volgt een dwangsomprocedure conform de Landelijke Handhavingsstrategie.
10. Er is ook een klacht ingediend tegen de gemeente. Waarom is er niet handhavend opgetreden?
Vanaf het moment dat het bij de gemeente bekend was dat er sprake was van een overtreding van de norm voor de uitstoot van benzeen is de handhaving opgepakt en het bedrijf aangeschreven.
11. Zit er consensus in de gesprekken van de gemeente en het bedrijf om te komen tot een oplossing?
Wethouder ervaart een meewerkende houding vanuit de directie van het bedrijf.
12. Ik zie de rook in de schoorsteen alle kanten op gaan. We zien vaak een donkere rook en vermoeden dat het met het type asfalt te maken heeft. Is het mogelijk een ander mengsel te produceren met een andere uitstoot van benzeen?
De kleur van de rook kan wisselen. Door de toezichthouder van de ODBN wordt vaak witte rook waargenomen.
13. Wat was de samenstelling van het asfalt toen de gemeente heeft gemeten?
De productie tijdens de meting bestond uit 60% gerecycled materiaal.
14. Als iemand op 1.5km afstand onpasselijk wordt van de geur dan kan je toch niet ontkennen dat er geen sprake is van gezondheidsschade? De geuroverlast levert fysieke klachten op. Hoe zit dit?
Antwoord vanuit de GGD. Bij luchtkwaliteit wordt vaak aan geur gedacht. Een hinderlijke geur is niet hetzelfde als een schadelijke geur. De effecten van geurhinder worden wel gezien als

gezondheidseffecten. Geurhinder kan in sommige gevallen leiden tot klachten zoals hoofdpijn, duizeligheid en vermoeidheid.

15. Is het mogelijk voor de korte termijn om afspraken te maken over de productie en in combinatie met windrichtingen?

De wethouder is zich bewust van de contracten die de asfaltcentrale heeft maar geeft aan dat de asfaltcentrale zeker iets te doen heeft nu. We kunnen op dit moment niet inschatten wat er mogelijk is op korte termijn maar deze suggestie zal in het onderzoek en het gesprek met de asfaltcentrale meegenomen worden.

16. Hoe zit het met de verplaatsing van de asfaltcentrale?

De gemeente is met het bedrijf in gesprek over een eventuele verplaatsing van de asfaltcentrale van de Veemarktkade naar De Brand II. Belangrijkste vraag daarbij is of deze verplaatsing mogelijk is en onder welke condities deze kan plaatsvinden. Daartoe verrichten wij op dit moment gezamenlijk een haalbaarheidsonderzoek. We hopen dit onderzoek spoedig af te ronden. Het gaat dan om de bouw van een nieuwe asfaltcentrale die voldoet aan de bestaande wet- en regelgeving.

17. Bij wie kunnen we documenten opvragen?

Dit kan bij de afdeling VTH van de gemeente via mailadres asfaltcentrale@s-hertogenbosch.nl

18. Komt er een bewonersavond?

Ja, we weten nog niet wanneer en hoe. We moeten kijken wanneer we meer informatie hebben om de bewoners goed te informeren. Afhankelijk van de coronamaatregelen kijken we hoe we dit kunnen organiseren.

Overige opmerkingen vanuit bewoners

- Snapt u wethouder dat we tegen de warmte van de zomer opzien? We ontvluchten ons huis. We zitten de hele zomer in de ellende. We klagen al jaren maar het lijkt alsof de productie alleen maar opgeschroefd wordt. Ik vind dat ernstig. Ik snap de juridische weg maar het maakt me verdrietig.
- De asfaltcentrale in Bergen op Zoom is geen aparte entiteit. Wat daar geldt, geldt ook voor de Bossche centrale. Er wordt hier vanuit de gemeente te laat gereageerd en we zijn voornemens een klacht in te dienen en de Ombudscommissie in te schakelen. Dit hele proces gaat te langzaam!
- De gemeente heeft wijken geplaatst onder de pijp. Hoe sneller dit is opgelost hoe beter! Zeker ook met het oog op de nieuwe ontwikkelingen op het EKP terrein. Het moet gewoon snel opgelost worden.
- Als bewoners moeten wij een ander pad lopen dan de gemeente. Ik waardeer dat de gemeente alle stappen van handhaving nu doorloopt maar misschien moeten wij als bewoners andere stappen ondernemen. Denk daarbij aan het inschakelen van juridische hulp voor handhaving of letselschade.

Reactie wethouder

Ik kan mij uw zorgen voorstellen. Dus, en begrijp me niet verkeerd, we hadden als college de norm voor de uitstoot van benzeen kunnen verhogen en daarmee kunnen afwijken van de norm. Wij hebben gekozen dit niet te doen. We willen verder geen vertraging oplopen. We hebben echt hetzelfde doel.

Afsluiting

De wethouder bedankt iedereen voor de aanwezigheid en de vragen. Hij vraagt om de dialoog open te houden en benadrukt dat er gewerkt wordt aan de meest snelle en adequate oplossing voor de problemen.

Raadpleeg de website www.s-hertogenbosch.nl/asfaltcentrale regelmatig en blijf uw vragen stellen.

